Aktivity Ekovýchovného programu Bocian realizované v roku 2018

Priebeh aktivít v Ekovýchovnom programe Bocian na začiatku roka 2018 poznačili zdravotné problémy vedúceho projektu Miroslava Fulína. Kontakt s aktivistami, školami a účastníkmi projektu na seba prevzali kolegovia Eva Sitášová a Peter Krišovský. Na zákade rozhovorov s učiteľmi a ekovýchovnými pracovníkmi Štátnej ochrany prírody program v roku 2018 v regiónoch prebiehal podľa záujmu a možností miestnych centier. Základnú osnovu činnosti tvorili osvedčené podujatia z minulých rokov.

Výstava Aha deti čo to letí“ putovala od 4.4.2018 do Kvačian (okres Liptovský Mikuláš). V základnej škole bola inštalovaná do konca apríla. Spolu s ňou boli ralizované osvetovo výchovné aktivity.
Na pozvanie Východoslovenskej distribučnej spoločnosti dr. M. Fulín a v rámci doterajšej vzájomnej dobrej spolupráce vystúpil na odbornom seminári s analýzou hniezdenia bocianov na elektrickom vedení na Slovensku. Seminár sa konal za účasti vedúcich prevádzkových pracovníkov energetických spoločností a pracovníkov úradov štátnej a odbornej správy ochrany prírody v dňoch 12.-13.4.2018 v Starej Lesnej.

Prílet bocianov zo zimoviska sme tradične začali Jarným vítaním bocianov v obci Buzica. Dňa 17.4.2018 sme spoločne so žiakmi základnej a materskej školy pozorovali bociany, ktoré už obsadili hniezda v obci. Neskôr sme pokračovali v aktivitách formou tvorivých dielní na školskom dvore Základnej školy s VJM pri paneloch náučného chodníka pri jazierku. Nápaditosti a tvorivosti aktivít okrem dr. E. Sitášovej, dr. P. Krišovského, Mgr. P. Ledváka a Ing. A. Balážovej, pracovníčky pre environmentálnu výchovu zo S NP Slovenský kras vypomáhali aj učitelia školy. Podujatia sa zúčastnil už aj vyliečený dr. M. Fulín s manželkou.

V dňoch 12.-13.6.2018 sme v priestoroch Východoslovenského múzea zorganizovali 8. odborný seminár s názvom Ciconia Slovensko 2018. Seminára sa zúčastnilo 60 záujemcov o problematiku ochrany bociana bieleho, spolupracovníci zo Slovenska a Maďarska. Tématicky mal seminár podnázov „40 rokov života s bocianmi“ a venovaný bola príspevkom zameraným na začiatky a každoročné aktivity realizované na ochranu bociana bieleho u nás v živote M. Fulína, ale aj ostatných aktívnych spolupracovníkov. Viacerí pamätníci a aktívni účastníci prvých krokov, ktoré viedli k praktickej ochrane druhu u nás sa žiaľ už zo zdravotných dôvodov seminára zúčastniť nemohli. Potešila nás účasť aspoň jedného z nich dr. J. Voskára a jeho milé spomienky na tieto roky. Veľmi si ceníme prítomnosť a vystúpenia viacerých kolegov nielen zo štátnej ochrany prírody ale aj inštitúcií zaoberajúcich sa ochranou a to pracovníkov ZOO Košice či VSD a.s. Košice. Príspevky, ktoré odzneli na seminári, sú publikované v zborníku Východoslovenského múzea Natura Carpatica č. 59 (2018).
Exkurzia na druhý deň bola vedená do 13. európskej obce bocianov na Slovensku do obce Buzica. Organizáciu, pohostenie a program účastníkom zabezpečil starosta obce Ing. J. Mohňanský. Zoznámil nás s históriou, pamiatkami a súčasným životom obce, kde hniezda bocianov a ich ochrana sa stali jedným z nástrojov využívaných na propagáciu obce.

Dňa 15.6.2018 na Základnej škole v Hrachove (okres Rimavská Sobota) zorganizovala Ing. V. Rízová, pracovníčka pre environmentálnu výchovu pri S CHKO Cerová vrchovina podujatie s názvom Deň bociana. Žiaci sa aktívne zapojili do pozorovania hniezda a umeleckej tvorby.

Aktivity s verejnosťou a žiakmi škôl na viacerých miestach na Slovensku prebiehali v čase vyvádzania mláďat.
Dňa 15.6.2018 v obci Mojš (okres Žilina) pod vedení pracovníčiek pre environmentálnu výchovu pri S NP Malá Fatra Ing. M. Balciarovej a Ing. Kalašovej uskutočnilo sa podujatie spojené s označovaním mláďat bociana ornitologickými krúžkami (krúžkovateľ T. Flajs).

Dňa 21.6.2018 zorganizovali v rámci krúžkovania mláďat bociana podujatie pre verejnosť a žiakov materských a základných škôl dr. M. Fulín a dr. E. Sitášová v obci Buzica (okres Košice-okolie) a v Košiciach-miestnej časti Šebastovce.

Dňa 26.6.2018 takéto podujatie zorganizoval dr. M. Fulín a Mgr. S Greš v obci Rožkovany a Ďačov (okres Sabinov).

Ďalšie podujatie spojené s krúžkovaním a záchranou vypadnutých mláďat z hniezd zorganizovali pracovníci S CHKO Východné Karpaty Ing. A. Macková a Ing. M. Šepeľa spolu s dr. M. Fulínom v obci Kamenica nad Cirochou. Za účasti žiakov základnej školy a občanov obce dňa 28.6.2018 prebiehali rozhovory o bocianoch a ich ochrane priamo pri hniezdach bocianov. Podujatie malo mediálny výstup v slovenskej televízii.

Dňa 29.6.2018 prebiehali osvetové aktivity so žiakmi škôl v obciach Kamienka, Jarabina a Plavnica (okes Stará Ľubovňa). Zorganizoval ich Ing. V. Kĺč, riaditeľ Pieninského národného parku (krúžkovateľ. S. Greš). Správa PIENAPu spolupracovala aj s rómskymi žiakmi Základnej školy v Podhoranoch (okres Kežmarok) pri úprave hniezda v obci. Podujatie malo mediálny výstup v slovenskej televízii.

Koniec kalendárneho roka sa niesol v znamení hodnotenia aktivít v Ekovýchovnom programe Bocian na regionálnej úrovni.

V Krajskej knižnici v Žiline bola od 22.10.2018 sprístupnená výstava výtvarných a literárnych prác na tému Bocian. Deň bociana 24.10.2018 v Krajskej knižnici prebiehal podľa vopred stanoveného programu. Pre najmenších účastníkov to bolo čítanie o bocianovi Maťkovi. Program pokračoval prezentáciami pozorovaní hniezd bociana kolektívmi žiakov. Účastníkom boli zoznámení s Ekovýchovným programom Bocian a bolo vyhodnotené celoslovenské internetové hlasovanie o najlepší poster „Žiadosť bociana o prechodný pobyt v našej obci". Vítazom sa stal klektív žiakov zo Základnej školy s Materskou školou O. Štefku vo Varíne pod vedením pani učiteľky Z. Synákovej.

Stretnutie prebiehalo ďalej besedou účastníkov o bocianovi s dr. Fulínom. Celé podujatie zorganizovali pracovníčky pre environmentálnu výchovu zo Správy NP Malá Fatra Ing. G. Kalašová a Ing. M. Balciarová.

Prezentácia pozorovaní a víťazný kolektív zo ZŠ s MŠ O. Štefku Varín

Víťazný poster

V Sabinove sme v spolupráci s MsKS v rámci outdorového podujatia zorganizovali v dňoch 11.–12.10.2018 cyklus prednášok pre vybrané triedy základných škôl. Prednášky spojené s besedou a zapojením účastníkov do tvorivého doplnenia prezentovaných obrazov zabezpečili Mgr. S. Greš a dr. M. Fulín.

V Gemerskej knižnici v Rožňave dňa 27.11.2018 zorganizovala MVDr. A. Balážová zo Správy NP Slovenský kras vyhodnotenie pozorovaní hniezd formou prezentácií kolektívov zapojených do programu. Vecnými cenami boli odmenení autori posterov a autori výtvarných prác vystavených na výstave detskej tvorby. Na posedení s účastníkmi podujatia sa zúčastnili a besedovali dr. E. Sitášová a dr. M. Fulín.

V Gemersko-malohontskom múzeu v Rimavskej Sobote sa dňa 18.12.2018 uskutočnilo vyhodnotenie výtvarných a literárnych detských prác spojené s výstavou. Podujatie zorganizovala Ing. V. Rízová zo Správy CHKO Cerová vrchovina. Na otvorení výstavy vystúpil s prezentáciou dr.. M. Fulín. Žiacke kolektívy vystúpili s prezentáciami svojich pozorovaní a výsledkami hniezdenia bocianov. Úspešní autori prác a kolektívy boli odmenení vecnými cenami.

Výsledky aktivít a hniezdenia bocianov sme v závere roka spracovali do Informačného spravodaja Bocian biely 2018. Tento bulletin sme rozoslali všetkým spolupracovníkom, ktorí sa v roku 2018 zapojili do spolupráce.

V roku 2018 sme spoločne organizovali 19 podujatí na 29 školách a oslovili viac ako 4 150 účastníkov. Úspešných autorov víťazných prác ako aj celé kolektívy sme ocenili vecnými cenami získanými a zakúpenými z prostriedkov organizácií, ktoré nás podporujú pri realizácii Ekovýchovného programu Bocian.
Poďakovanie patrí Lichtenštajnskej Nadácii CICONIA. S jej podporou môžeme každoročne vykryť náklady spojené s cestovným nás organizátorov programu na podujatia v regiónoch, poštovné a zabezpečiť nákup základných prostriedkov a prispieť na ceny pre aktívnych účastníkov programu.

Pre aktivity v budúcom roku sme spracovali a do tlače pripravili nový obrazový metodický materiál pod názvom „Obrazová rukoväť pre spolupracovníkov sčítania bocianov“. Tlač materiálu podľa finančných možností podporí pravdepodobne Slovenská ornitologická spoločnosť/BirdLife Slovensko.

20. január 2019

Spracovali : RNDr. Eva Sitášová, PhD.
RNDr. Miroslav Fulín, CSc.